

WZĄDZIAŁA ST. WARSZAWY
W. Dzielnicy Żoliborz
2025-11-19
L.dz.
podpis

PROJEKT
DRUK NR 104.01

STANOWISKO NR...../2025
RADY DZIELNICY ŻOLIBORZ m.st. WARSZAWY
z dnia 26 listopada 2025 r

w sprawie upamiętnienia profesora Wojciecha Bogumiła Jastrzębowskiego

Rada Dzielnicy Żoliborz m.st. Warszawy wnosi stanowisko o upamiętnienie Wojciecha Bogumiła Jastrzębowskiego, profesora dawnego Instytutu Agronomicznego w Marymoncie, na terenie Parku Kaskada. W 2026 roku, przypada 190. rocznica rozpoczęcia działalności naukowej profesora Wojciecha Bogumiła Jastrzębowskiego w Marymoncie.

Przewodniczący
Rady Dzielnicy Żoliborz m.st. Warszawy

Wiktor Jasionowski

Wiktor Jasionowski
1) Łukasz Ostrowski
Donata Rapacka
Adam Burek
Joanna Ochocka
Hanna Zambak
Michał Kępiński
Łukasz Półka

Monika Kurocha
Klaudia Ziemiańska
Dorota Klep

UZASADNIENIE

stanowiska Rady Dzielnicy Żoliborz Miasta Stołecznego Warszawy w sprawie upamiętnienia profesora Wojciecha Bogumiła Jastrzębowskiego

Profesor Wojciech Bogumił Jastrzębowski już blisko dwieście lat temu nawoływał o czystą wodę do picia, czyste powietrze do oddychania oraz świat bez wojen. Ten wybitny naukowiec, przyrodnik, biolog, leśnik, pedagog, twórca podstaw ergonomii, prekursor resocjalizacji oraz autor projektu „Konstytucji dla Europy” z 1831 roku, przez dwadzieścia dwa lata żył, pracował i tworzył w Marymoncie, który od 1951 roku stanowi integralną część dzielnicy Żoliborz m.st. Warszawy.

W 1836 roku Wojciech Bogumił Jastrzębowski został profesorem w Instytucie Agronomicznym w Marymoncie, który później nosił nazwę Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa, by w 1857 roku powrócić do pierwotnej nazwy – Instytutu Agronomicznego. Profesor Jastrzębowski znalazł w nim wielkie uznanie kadry naukowej Instytutu i kolejnych roczników studentów – za ogromną wiedzę, również praktyczną, zaangażowanie i gorący patriotyzm.

Marymontczycy, czyli absolwenci Instytutu w Marymoncie, stanowili intelektualną elitę zarządzającą dobrami ziemskimi w czasach Królestwa Kongresowego. O randze tej szkoły może świadczyć fakt, że Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie swoje początki upatruje właśnie w tej uczelni.

W Marymoncie profesor Jastrzębowski - „własnymi i uczniów swych rękoma” - założył ogród botaniczny, winnicę, ogródek morwowy do hodowli jedwabników, a także ogród owocowy i warzywny, gdzie „uprawiano doświadczalnie wszelkie gatunki roślin zbożowych, pastewnych, leczniczych, fabrycznych i najcenniejsze z drzew krajowych”. Dzięki Jastrzębowskiemu ogrody marymonckie, które mieściły się na terenie obecnego Parku Kaskada, stały się prawdziwym rezerwatem zieleni z rzadkimi krzewami i drzewami (około 700 gatunków).

Wojciech Bogumił Jastrzębowski zasługuje na uznanie nie tylko jako wybitny naukowiec, wynalazca i dydaktyk, lecz także jako autor projektu „Konstytucji dla Europy”, którą stworzył w 1831 roku, po najkrwawszej bitwie powstania listopadowego – bitwie o Olszynkę Grochowską, w której brał udział. W tym wyjątkowym dokumencie zaprezentował wizję przyszłości opartą na uniwersalnych, ponadczasowych wartościach, które do dziś pozostają fundamentem europejskich ideałów. Jego projekt był odpowiedzią na potrzebę trwałego pokoju w Europie, a wartości w nim zawarte mogą być uznane za istotne wskazówki dla współczesnych liderów narodów europejskich. Jak podkreślił Jan Truszyński – dyplomata, w latach 2001–2005 wiceminister spraw zagranicznych – z pełnym przekonaniem można powiedzieć, że Wojciech Bogumił Jastrzębowski zasługuje na miano jednego z patronów zjednoczonej Europy.

Żoliborz od lat uchodzi za dzielnicę intelektualistów, nauczycieli, ludzi nauki i kultury. Uhonorowanie profesora Wojciecha Bogumiła Jastrzębowskiego i Instytutu Agronomicznego w Marymoncie doskonale wpisuje się w tę tradycję – przypomina, że rozwój społeczny i miejski Żoliborza wyrasta z ducha edukacji, etyki pracy, patriotyzmu i szacunku do natury.

Adam Bura
Joanna Cichocińska

W. Jasionowski

Przewodniczący

Rady Dzielnicy Żoliborz m.st. Warszawy

Małgorzata Zamborska
Michał Kozłowski
Rapoport

Wiktor Jasionowski

Monika Kuroś
Klaudia Kiełm
Dorota Zieniewicz